

B.Com. Semester - 5 (CBCS) Examination**Oct/Nov.- 2024 (Old Course)****MANAGEMENT ACCOUNTING - 1 (DISC. SPE. ELE -3)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન. ૧ અમિત લિમિટેડના તા. 31-03-2023 તથા તા. 31-03-2024 ના રોજ ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ (૨૦) છે.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
ઈક્વિટી શેરમૂડી	128,000	512,000	કાયમી મિલકતો	640,000	1,408,000
સામાન્ય અનામત	384,000	512,000	10% ના રોકાણો	128,000	-
મૂડી અનામત	128,000	-	સ્ટોક	345,600	256,000
12% ના ડિવેન્ડર્સ	128,000	384,000	દેવાદારો	294,400	384,000
લેણદારો	192,000	576,000	બેંકસિલક	-	1,280,000
દેવીહુંડી	64,000	320,000	નફાનુકસાન ખાતુ	128,000	-
કરવેરા ની જોગવાઈ	256,000	640,000			
કાયમી મિલકત					
ઘસારા ફંડ	128,000	384,000			
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	128,000	-			
	15,36,000	33,28,000		15,36,000	33,28,000

વધારાની માહિતી:

- (1) તા. 31-03-23નો આખર સ્ટોક પડતર કિંમત કરતા 10% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ છે જ્યારે 31-03-24નો સ્ટોક પડતર કિંમતે જ દર્શાવેલ છે.
- (2) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ બધી મિલકતો રૂ. 768,000માં વેચી દીધી હતી અને નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કર્યો હતો.
- (3) મૂડી અનામતમાંથી કંપનીએ ઈક્વિટી શેરહોલ્ડર્સ ને પુરા ભરપાઈ બોનસ શેર આપ્યા હતા.
- (4) રોકાણો તેની વેચાણકિંમત પર 20% નફો મળે એ રીતે વેચેલા હતા.
- (5) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રૂ. 128,000 વચગાળા ના ડિવિડન્ડના ચૂકવ્યા હતા.
- (6) વર્ષ માટે રૂ. 704,000ની કરવેરાની જોગવાઈ કરી હતી.

ઉપરના પાકા સરવૈયા અને માહિતી પરથી કાર્યશીલ મુડીના ફેરફારનો પત્રક અને ભંડોળ પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક બનાવો જરૂરી ખાતા બનાવો.

અથવા

પ્રશ્ન. ૧ ધમાલ કંપનીના તા. 31-03-2023 અને 31-03-2024 વર્ષના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. તેના પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-03-23	31-03-24	મિલકતો	31-03-23	31-03-24
ઈક્વિટી શેર	5,52,000	736,000	કાયમી મિલકતો	14,72,000	17,48,000
મૂડી અનામત	-	18,400	બાદ: ઘસારો	4,23,200	5,33,600
સામાન્ય અનામત	3,12,800	368,000		10,48,800	12,14,400
નફાનુકસાન ખાતુ	1,10,400	138,000			
ડિબેન્ચર્સ	3,68,000	257,600	રોકાણો	1,84,000	1,47,200
ચાલુ દેવા	2,20,800	239,200	ચાલુ મિલકતો	5,15,200	6,07,200
કરવેરા જોગવાઈ	1,65,600	156,400	પ્રાથમિક ખર્ચ	36,800	18,400
સૂચિત રિવિડન્સ	55,200	66,240			
નહીં ચુકવેલ રિવિડન્સ	-	7,360			
	17,84,800	19,87,200		17,84,800	19,87,200

વધારાની માહિતી:

- (1) એક યંત્ર રૂ. 46,000 માં વેચેલું હતું. જ્યારે પડતર કિંમત રૂ. 92,000 હતી જેના પર રૂ. 38,640 ઘસારો ગણવામાં આવેલ હતો.
- (2) કાયમી મિલકતો પર રૂ. 174,800 ઘસારો ગણેલ છે.
- (3) ડિબેન્ચર્સ રૂ. 103 લેખે પરત કરેલ હતા.
- (4) થોડા રોકાણો નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા. આ નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરેલ છે.
- (5) રૂ. 25,760 ની કાયમી મિલકત માંડી વાળવાની છે.
- (6) આવકવેરો રૂ. 174,200 ચૂકવ્યો હતો.

પ્રશ્ન. ૨ H_2SO_4 કેમિકલના એક ટન માટે પ્રમાણિત મિશ્રણ અંગેની વિગતો નીચે મુજબ છે.

(૨૦)

કેમિકલ વપરાશ કિલોદીઠ પડતર રૂ.

H	240	6
S	400	12
O	640	10

એક માસ દરમિયાન 6.25 ટન નું ઉત્પાદન થયેલ છે. જેની માહિતી નીચે મુજબ છે.

કેમિકલ	વપરાશ (ટનમાં)	ખરેખર પડતર રૂ.
H	1.6	11,200
S	2.4	30,000
O	4.5	47,250

નીચેના વિચલનો ની ગણતરી કરો.

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- (2) માલસામાન ભાવ વિચલન
- (3) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (4) માલ સામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન પેટા વપરાશ વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન. ૨ આનંદ કંપની લિમિટેડ એક વસ્તુનું ઉત્પાદન બે મૂળભૂત કાચા માલમાંથી કરે છે. તે પ્રમાણે પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે અને કાચા માલ અંગેની નીચેના પ્રમાણે નિયત કરેલ છે:

માલસામગ્રી પ્રમાણ મિશ્રણ કિલોગ્રામ દીઠ પ્રમાણભાવ

લાકડું	40%	રૂ. 4-00
કોલસો	60%	રૂ. 3-00

પ્રક્રિયાઓમાં પ્રમાણ બગાડ 15% થાય છે. માર્ચ, 2024 દરમિયાન કંપની 1,700 કિલોગ્રામ તૈયાર માલનું ઉત્પાદન કરેલું છે. સ્ટોક તથા ખરીદીને લગતી માર્ચ, 2024ના માસની પરિસ્થિતિ નીચે મુજબની છે:

માલસામગ્રી	તા. 01.03.2024 ના રોજ નો સ્ટોક (કિ. ગ્રા)	તા. 31.03.2024 ના રોજ નો સ્ટોક (કિ. ગ્રા)	માર્ચ 2024 દરમિયાનની ખરીદી	
			કિલોગ્રામ	ખરેખર પડતર
લાકડું	35	05	800	3,400
કોલસો	40	50	1,200	3,000

નીચેના વિચલનની ગણતરી કરો:

(1) માલસામાન કિંમત વિચલન	(4) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
(2) માલસામાન વપરાશ વિચલન	(5) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
(3) માલસામાન ઉપજ વિચલન	

પ્રશ્ન. ૩ TVS કારખાનામાં એક એકમના ઉત્પાદન માટે પ્રમાણ મજૂરી કલાકો અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે. (૧૫)

પ્રકાર કલાકો મજૂરી દર રૂ. કુલ રકમ રૂ.

A કામદારો	5	1.50	7.50
B કામદારો	8	0.50	4.00
C કામદારો	4	0.75	3.00

ખરેખર કામગીરી: ખરેખર ઉત્પાદન 1000 એકમો જે અંગેની વિગત:

પ્રકાર કલાકો મજૂરી દર રૂ. કુલ રકમ રૂ.

A કામદારો	4,000	2.00	9,000
B કામદારો	10,000	0.45	4,500
C કામદારો	4,200	0.75	3,150

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો:

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂર મિશ્રણ વિચલન
- (4) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન. ૩ નીચેના વિગતો પરથી જરૂરી મજૂરી ખર્ચના વિચલનોની ગણતરી કરો, 1,000 એકમોના ઉત્પાદન માટે કામદાર બજેટ મિશ્રણ:

કલાક દીઠ (રૂ.) કામના કલાક કુલ પ્રમાણ કલાક કુલ પ્રમાણ ખર્ચ (રૂ.)

30 પુરુષો	4.00	50	1,500	6,000
20 સ્ત્રીઓ	3.00	30	600	1,800
10 છોકરાઓ	2.00	20	200	400

ખરેખર કામગીરી:

	કલાક દીઠ (રૂ.)	કામના કલાક	કુલ ખરેખર કલાક	કુલ ખરેખર ખર્ચ (રૂ.)
25 પુરુષો	4.50	50	1,250	5,625
30 સ્ત્રીઓ	3.00	30	900	2,700
10 છોકરાઓ	2.00	15	150	300

પ્રશ્ન. ૪ (અ) નીચેની માહિતી પરથી વર્તમાન પરિસ્થિતિનો ચોખ્ખો નફો, સમતુટ બિંદુએ વેચાણ તથા (૦૭)
રૂ. 90,000નો ચોખ્ખો નફો કમાવવા માટે જરૂરી વેચાણ શોધો.

- વેચાણ: રૂ. 300,000
- ફાળો: 30%
- સ્થિર ખર્ચ: રૂ. 60,000

(બ) વાસુ લિમિટેડના પડતર વિભાગ માંથી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવે છે. (૦૮)

- એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચ: રૂ. 24
- કુલ સ્થિર ખર્ચ: 1,92,000
- જો વસ્તુનાં 20,000 એકમોની માંગ હોય તો વેચાણકિંમત કેટલી રાખવી કે જેથી વેચાણ પર 20% નફો મળે?

અથવા

પ્રશ્ન. ૪ એક કંપની છેલ્લા બે વર્ષની કામગીરીના પરિણામો નીચે મુજબ છે. (૧૫)

વર્ષ	વેચાણ (રૂ.)	નફો (રૂ.)
2023	54,000	1,200
2024	60,000	3,000

તમારે નીચેની ગણતરી કરવાની છે.

- (1) નફા જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (2) સ્થિર ખર્ચ
- (3) સમતુટ બિંદુ
- (4) સલામતી ગાળો

ENGLISH VERSION

Que.1 Following are the Balance Sheet of Amit Limited as on 31-03-2023 and 31-03-2024. (20)

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Equity Shares capital	128,000	512,000	Fixed Assets	640,000	1,408,000
General Reserve	384,000	512,000	10% Investments	128,000	-
Capital Reserve	128,000	-	Stock	345,600	256,000
12% Debentures	128,000	384,000	Debtors	294,400	384,000
Creditors	192,000	576,000	Bank	-	1,280,000
Bills Payable	64,000	320,000	P&L A/c.	128,000	-
Provision of Tax	256,000	640,000			
Depreciation Funds on Fixed Assets	128,000	384,000			
Bank Overdraft	128,000	-			
	15,36,000	33,28,000		15,36,000	33,28,000

Additional Information:

- (1) The Closing Stock for the year ended 31-03-2023 was valued at a 10% less than cost, whereas the closing stock for current year 31-03-2024 is recorded at cost.
- (2) In the beginning of the year, the company has sold all assets worth of Rs. 768,000 and credited profit to capital reserve account.

- (3) The company has issued bonus shares from the capital reserve account.
- (4) The investments were sold at 20% profit on selling price.
- (5) Interim dividend of Rs. 128,000 was paid during the year.
- (6) Provision for Tax of Rs. 704,000 were made during the year.

From the above information prepare a statement showing change in working capital, Fund Flow Statement and Necessary Ledger Account.

OR

Que.1 Following are the Balance Sheet of Dhamaal Company as on 31-03-2023 and 31-03-2024, Prepare Fund Flow Statement.

Liabilities	31-03-23	31-03-24	Assets	31-03-23	31-03-24
Equity Shares	5,52,000	7,36,000	Fixed Assets	14,72,000	17,48,000
Capital Reserve	-	18,400	Less:- Depreciation	<u>423,200</u>	<u>533,600</u>
General Reserve	3,12,800	3,68,000		10,48,800	12,14,400
P & L A/c.	1,10,400	1,38,000			
Debentures	3,68,000	2,57,600	Investments	1,84,000	1,47,200
Current Liabilities	2,20,800	2,39,200	Current Assets	5,15,200	6,07,200
Provision for Tax	1,65,600	1,56,400	Preliminary Expenses	36,800	18,400
Proposed Dividend	55,200	66,240			
Unpaid Dividend	-	7,360			
	17,84,800	19,87,200		17,84,800	19,87,200

Additional Information:

- (1) One Machinery was sold at Rs. 46,000; which is costing of Rs. 92,000 while calculated depreciation was Rs. 38,640.
- (2) Depreciation on Fixed Assets was Rs. 174,800.
- (3) Debentures was redeemed at Rs. 103.
- (4) Few Investments was sold on profit. This profit is credited to the Capital Reserve.
- (5) Fixed Assets of Rs. 25,760 should be written off.
- (6) Income Tax of Rs. 174,200 was paid.

Que.2 Following are the details of the Standardized Mixture of One Ton of H₂SO₄ Chemical. (20)

Chemical	Usage	Price Per Kg.
H	240	6
S	400	12
O	640	10

6.25 tonnes are produced during a month. The Information of which is as follows.

Chemical	Usage (In Ton)	Actual Cost
H	1.6	11,200
S	2.4	30,000
O	4.5	47,250

Calculate following Variances:

- (1) Material Cost Variance
- (2) Material Price Variance
- (3) Material Usage Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Sub Usage Variance

OR

Que.2 Anand Company Limited manufactures a product from two basic raw materials. Accordingly it uses the following methods and determines the raw material as follows:

Material	Standard Mix	Price Per Kg.
Wood	40%	Rs. 4-00
Coal	60%	Rs. 3-00

15% will be Standard Loss during this process. In March, 2024, Company has produced 1,700 Kgs of Finished Goods. The situation for the month of March, 2024 regarding stock and purchases is as follows:

Materials	Stock as on 01.03.2024 (kgs.)	Stock as on 31.03.2024 (kgs.)	Purchases during March 2024	
			Kgs.	Actual Cost
Wood	35	05	800	3,400
Coal	40	50	1,200	3,000

Calculate following Variances:

- (1) Material Price Variance
- (2) Material Usage Variance
- (3) Material Yield Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Cost Variance

Que.3 Standard Labour hours and Rate for production of one article of TVS Factory. (15)

Category	Hours	Rate Rs.	Total Rs.
Worker A	5	1.50	7.50
Worker B	8	0.50	4.00
Worker C	4	0.75	3.00

Actual Work: Actual Production is 1000 articles.

Category	Hours	Rate Rs.	Total Rs.
Worker A	4,000	2.00	9,000
Worker B	10,000	0.45	4,500
Worker C	4,200	0.75	3,150

Calculate following Variances:

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Mix Variance
- (4) Labour Efficiency Variance

OR

Que.3 Calculate the required Labour Cost Variances from the following particulars, Labour Budget Mix for Production of 1,000 units:

	Hour Rate (Rs.)	Working Hours	Total Standard Hour	Total Cost (Rs.)
30 Men	4.00	50	1,500	6,000
20 Women	3.00	30	600	1,800
10 Children	2.00	20	200	400

Actual Working:

	Hour Rate (Rs.)	Working Hours	Total Actual Hour	Total Cost (Rs.)
25 Men	4.50	50	1,250	5,625
30 Women	3.00	30	900	2,700
10 Children	2.00	15	150	300

Que.4 (A) From the following information of current situation, Find Net Profit, Break Even Point Sales and the Sales required to earn a Net Profit of Rs. 90,000. (07)

- Sales: Rs. 300,000
- Contribution: 30%
- Fixed Cost: Rs. 60,000

(B) The Following Information is obtained from the Cost Department of Vasu Limited. (08)

- Variable Cost per Unit: Rs. 24
- Total Fixed Expenses: Rs. 192,000
- If there is a demand of 20,000 units of the product, what should be the selling price so that the profit on sales is 20%?

OR

Que.4 Following are the performance results of a company for the last two years. (15)

Year	Sales (Rs.)	Profit (Rs.)
2023	54,000	1,200
2024	60,000	3,000

You are required to calculate:

- (1) P.V. Ratio
- (2) Fixed Cost
- (3) Break Even Point
- (4) Margin of Safety
